

Het evangelie van vandaag is de geschiedenis ingegaan onder de titel 'de parabel van de werkers van het elfde uur.' Maar het is de vraag of hij niet veeleer de naam verdient van "de werkers van het eerste uur", want met hen had de werkgever op het eind van de dag het nodige te stellen.

De laatkomers ontvangen hun loon en gaan zonder verder commentaar naar huis. Vermoedelijk waren ze dol blij dat ze na minder dan een dag gewerkt te hebben, misschien zelfs niet meer dan een uur, bij de betaling toch een dagloon ontvingen. Daar hadden ze niet op durven rekenen. Want wie haalt het in zijn hoofd een vol loon uit te betalen aan wie er ternauwernood voor heeft gewerkt? Maar goed, die laatkomers zijn met een vol loon huiswaarts gekeerd. Zonder woorden, opgelucht en opgelaten wellicht, dat ze ondanks alles toch weer voor een dag brood op de plank hebben.

Maar dan de eersten die achter in de rij stonden bij de uitbetaling. Zij zagen wat de laatkomers kregen. Toen zij dan aan de beurt kwamen en hetzelfde kregen als de laatkomers, toen waren de rapen gaar. Kunt u het zich voorstellen? Wat was trouwens uw eerste reactie bij het aanhoren van het verhaal? Met wie voelde u mee, wie had uw sympathie, de laatkomers of de mensen die de hele dag gezwoegd hadden en nu hetzelfde uitbetaald kregen?

Was het trouwens geen jodenstreek om de werkers van het eerste uur het laatst uit te betalen. Had de baas hen niet eerst kunnen betalen, daarna had hij de laatkomers als nog het volle pond kunnen geven. Maar nee, de laatkomers kregen voor de ogen van de eersten eenzelfde loon. Misschien wilde de landeigenaar hun de ogen openen.

Ze kregen niets te kort want ze waren overeengekomen voor een dagloon en de eigenaar had hen eerlijk uitbetaald. En toch, geklaag en discussie.

'Die hebben maar één uur gewerkt en gij stelt ze gelijk met ons die de last van de dag en de brandende hitte hebben gedragen.' Maar de landeigenaar reageert op hun beschuldigingen met een vraag: 'Mag ik met het mijne niet doen wat ik verkies of zijt gij kwaad omdat ik goed ben?'

'Zijn jullie kwaad, omdat ik goed ben?', de Griekse tekst leest letterlijk 'Is jullie oog slecht, omdat ik goed ben?' Met welke blik kijken jullie naar je collega's, die gewerkt hebben? Of anders gezegd: 'Zijn jullie afgunstig, omdat ik zo ruimhartig ben?'

In onze wereld is die ruimhartigheid geen alledaags gegeven. Integendeel, het verhaal van de Schrift laat vanaf bladzijde één horen hoe wij mensen aangevreten zijn door de afgunst. Adam en Eva lopen nog maar nauwelijks in de tuin rond of ze zijn al afgunstig. En bij hun kinderen is het al niet anders: de afgunst van Kaïn is dodelijk voor zijn broer Abel. En het verhaal van die afgunst keert in talloze varianten in de Schrift en in ons leven terug tot op deze dag.

'Zijn jullie afgunstig, omdat ik zo ruimhartig ben?' Zo gaat dat immers in onze wereld. Een gelijk loon voor hetzelfde werk is in onze ogen fair en eerlijk. Een gelijke betaling voor ongelijk werk, dat vinden we niet fair. Niet eerlijk. Vroege vogels krijgen de worm. Daar is toch niets tegen in te brengen, dat is eerlijk.

Maar de eigenaar van de wijngaard houdt er een andere filosofie op na. Hij heeft een heel andere kijk op het leven en zijn blik verschilt dan ook danig van die van de klagers. Voor hem geldt niet dat de vroegkomers de beste plaatsen krijgen of het hoogste loon. Voor hem geen winnaars en

verliezers, geen kneusjes en geslaagde figuren. Hij loopt slechts de hele dag de markt af en ieder en allen die hij tegenkomt wil hij aan werk en een dagloon helpen door ze in zijn wijngaard arbeid te verschaffen.

Is dat eerlijk? Wij die sinds Adam met ogen kijken die eisen en al te vaak niet gunnen, wij hebben, op zijn zachtst gezegd, moeite met zo'n werkgever. Onze samenleving kent een heel ander patroon. Competitie en naijver, vermeende rechten, die zorgen ervoor dat wij de blik missen die de eigenaar van de wijngaard bezit.

De landeigenaar over wie Jezus vandaag in het evangelie spreekt, is God, die zijn zoon over goeden kwaden doet opgaan. Hij kent geen onderscheid en zijn liefde gaat uit naar Jan en alleman. Een liefde die uniek is, want elk van de arbeiders heeft een eigen naam en gezicht, zijn eigen verhaal, maar het zijn allemaal zijn mensen, niemand uitgezonderd. Of ze nu zwart zijn of blank, hoogbegaafd of mindervalide, zij vormen voor hem één mensenfamilie, een lichaam, en om met Paulus te spreken, de zwakke delen verdienen dezelfde zorg als de sterken, want alleen zo kan het lichaam gezond blijven.

Zijn jullie kwaad omdat ik goed ben? Niemand is goed dan God alleen. Ons denken en doen is aangevreten door de worm van het bederf en de dood. Wij missen het heldere oog. Op zoveel manieren brengen we scheidingen en verdelingen aan. We prikken etiketten op mensen, variërend van laatkomer, nietsnut, mislukkeling tot geslaagd, geprivilegieerd, begenadigd en wat al niet meer. En op grond van dat oordeel menen we dat de een meer rechten heeft dan een ander.

Maar wie zijn wij? Zijn wij niet allemaal schuldenaren? Niemand van ons heeft zichzelf het leven gegeven, niemand kan rechten doen gelden, want wij leven allen zonder uitzondering uit Gods hand, van Gods genade. Wij gaan hem allemaal evenzeer ter harte en hij heeft voor ieder het volle loon in petto, opdat wij dankbaar zouden leven met elkaar.

De afgunst heeft de dood in de wereld gebracht, zegt het boek wijsheid, maar daarvoor zij we niet geschapen en daartoe worden we niet geroepen.

Wij hoorden vandaag een verhaal dat maar al te herkenbaar is, maar hier worden wij op deze zondag weer aan de tafel genodigd door één die zo goed als God is geweest. Zijn leven reikt hij ons aan. Aan ieder zonder onderscheid, opdat wij uit zijn kracht zouden leven als nieuwe Adam en nieuwe Eva, God ter eer en elkaar tot zegen AMEN.